

Zwolnienie od egzekucji środków błędnie przelanych na rachunek bankowy

*Glosa do wyroku Sądu Najwyższego z 27 października 2016 r.
(V CSK 48/16)*

Przedmiotem zajęcia jest wierzytelność posiadacza rachunku w stosunku do banku. Z tego punktu widzenia jest prawnie obojętne, czy zapisana na rachunku kwota odpowiada środkom pieniężnym zgromadzonym przez samego posiadacza rachunku, czy wpłynęła na jego rzecz na skutek realizacji zobowiązań innych podmiotów, czy nawet bez tytułu prawnego.

GRZEGORZ SIKORSKI

I. W praktyce zdarzają się sytuacje, w których egzekucja zarówno sądowa, jak i administracyjna (także postępowanie zabezpieczające) zostanie skierowana do przedmiotów majątkowych, które nie należą do dłużnika. Polski system prawny zna kilka instytucji, z których w takich wypadkach skorzystać może osoba, której prawa dotknięte zostały na skutek zajęcia. Podstawowym rozwiązaniem pozostaje w tym zakresie powództwo przeciwegzekucyjne. Głosowane orzeczenie odnosi się właśnie do tego zagadnienia. Jest ono o tyle ciekawe, że Sąd Najwyższy odmówił w nim obrony, na podstawie art. 841 k.p.c., osobie trzeciej, której prawa zostały naruszone przez zajęcie rachunku bankowego w postępowaniu egzekucyjnym.

Jednak to nie jedyny powód, aby odnieść się do stanowiska zajętego w głosowanym wyroku. W stanie faktycznym sprawy doszło do zajęcia środków pieniężnych na rachunku bankowym dłużnika, które znalazły się tam przypadkowo. Wpłata została dokonana omyłkowo przez osobę trzecią. **Dla rozstrzygnięcia sprawy znaczenie miało więc przesądzenie, co jest przedmiotem egzekucji z rachunku bankowego: czy stanowią go środki pieniężne, które znajdują się na rachunku, czy też wierzytelność wynikająca z tego stosunku prawnego?** W uzasadnieniu wyroku Sąd Najwyższy poruszył zagadnienie charakteru prawnego rachunku bankowego, określając, co jest przedmiotem egzekucji w razie skierowania jej do tego składnika majątkowego. Pogląd ten może zostać odniesiony do innej, spornej w nauce kwestii. Jest nią możliwość prowadzenia egzekucji z rachunku bankowego, na którym znajdują się środki pieniężne pochodzące ze źródeł, które w całości lub części zwolnione są spod